

Rom 11, 9-10

9 og 10: Og David sier: La deres bord bli en snare og en felle, en snublestein og en gjengjeldelse for dem. La deres øyne bli formørket, så de ikke ser, og la alltid deres rygg være bøyd.

Disse ordene finner vi i den underlige sekstiniende Salme, som er helt og holdent profetisk, og skildrer Kristus i hans lidelse. Ordene i denne teksten er altså ikke Davids, men Guds dom over de ubotferdige jødene, og lyder slik: "La deres bord bli en snare ...", "La deres øyne bli formørket ..." At Salmen handler om Kristus, og at ordene er hans, selv om de er uttalt av profeten David, det ser vi av innholdet i flere av versene. Men spesielt ser vi det gjennom evangeliene og apostlenes brever. Der er det ofte gjengitt ord fra denne Salmen, og da anvendt på Kristus. I Salmen heter det f. eks. at "nidkjærhet for ditt hus har fortært meg" (v. 10), og Johannes sier at dette ble fullbyrdet da Kristus drev ut av templet alle dem som drev handel der (Joh 2: 17). I v. 5 tales det om "de som hater meg uten grunn", og i Joh 15: 25 ser vi Kristus anvender dette på seg selv. I v. 10 heter det at "spotten fra dem som spotter deg, har falt på meg", og i Rom 15: 3 ser vi apostelen anvender dette på Kristus. I v. 22 heter det at "de gav meg galle til føde, og for min tørst gav de meg eddik å drikke", og alle evangelistene viser at dette ble oppfylt på Kristus, osv.

Når det her tales om framtidige ting som om det allerede hadde skjedd, så er dette den formen de profetiske budskapene framstod i, slik vi finner det over alt i Skriften. Gud lot sine profeter se de framtidige hendelsene som fullbyrdet, for øynene deres. Slik har også David i ånden, profetisk forflyttet til Messias' dager, sett og hørt ham lide, rope, be og lovprise. Så har David skrevet ned det Kristus har talt i ham. Og hva inneholder så den profetien, den Guds dom over jødene, som gjengis her i teksten? Først heter det:

La deres bord bli til en snare. - Deres bord? Bordet taler vanligvis til oss om alt mulig legemlig godt, i samme mening som vi ofte bruker ordet brød. "Han har jo alt han trenger til sitt brød" sier vi. Dvs. alt han trenger til sitt daglige liv. Og selv om disse ordene i Salmen: "de gav meg galle til føde, og for min tørst gav de meg eddik å drikke" ganske riktig også i sin egentlige mening ble oppfylt på korset, så utgjør de, i likhet med hele hendelsen, også et billedspråk som betyr å påføre bitre lidelser. Hvis en derfor holder klart for seg at det er nettopp etter disse ordene om eddik og galle, disse ordene kommer: "La deres bord bli til en snare og en felle", da synes meningen å være: Når de har foraktet all min nåde så sterkt at de også har påført meg all denne bitre lidelsen, så skal også alt det som smaker godt for kjødet bli til den største fordervelse for dem, ja, bli den rette "gjengjeldelse for dem". Her sammenstilles bord eller mat med "snare" og "felle". Da ser vi tydelig at bildet i dette skildrer hvordan fugler eller dyr fanges i snarer eller feller, og at det er lokkematen som er lagt ut, som fører dem inn i snaren.

Slik kommer altså også Herren til å legge ut lokkemat, som en rettferdig straff for de som har foraktet hans nåde. De får jordisk velsignelse som lokkemat, de som har spottet ham. Ved at deres kristenliv bare er et skuespill. De får leve i overflod og nytelse. De tingene som her betegnes med "deres bord", er det samme som vi i Mat 13 ser Kristus kaller "ugresset", eller i Luk 8 for "torner som skjøt opp og kvalte" den gode sæden. Der forklarer også Jesus at "ugresset", "tornene" er "bekymringer, rikdommer og livets lyster". Og nå var det kommet der hen at Herren til og med skulle bruke forførelser til å hjemsøke sitt "gjenstridige folk". Jødene lønnet all hans nåde mot dem, med at de gav malurt og galle til den Messias som lenge forut var lovet dem. Men nå skulle da den legemlige rikdommen og velstanden, som gjorde at de forkastet Herren, bli en så veldig forførelse for dem at de ikke kunne stå imot den. De skulle bli så fengslet og bedøvet at de senere aldri ville kunne registrere noen advarsel. Det er slik "vredens kar" blir "gjort fullt ferdige til ødeleggelse" (kap. 9: 22).

Og til en snublestein. Her må "snublestein" uten tvil oppfattes i dens egentlige betydning, som er lokkestang e. l. Dvs. den stangen (formet som en krok) som lokkematen var hengt fast i. Senere er da uttrykket brukt om alt som gir anstøt, eller fører til at noen faller. Sammen med ordet foran ("en felle") dekker så dette uttrykket Salmens ord (Sal 69: 23). Der er bare uttrykkene "snare" og "felle" brukt (gr. spr.: "til en felle for de sikre"). Men Paulus har med uttrykket "snublestein" gitt et ennå mer dekkende uttrykk for det det gjelder. Alt taler om hvordan de skal fanges og ødelegges, de som ikke vil bli lydige mot Herrens røst, og derfor pådrar seg hans rettferdige straffedom.

og en gjengjeldelse for dem. Det er som en "gjengjeldelse" for deres ubotferdighet og forakt for nåden at Gud blir en slik fiende, og setter opp feller for dem. I Jes 63: 10 leser vi at "de var gjenstridige og gjorde Guds Hellige Ånd sorg. Da skiftet han sinn og ble deres fiende, han selv stred mot dem". Skriften sier altså uttrykkelig at dette vonde er en "gjengjeldelse" på grunn av at de forakter nåden. Dermed skulle det være bevist sterkt nok at det er ikke på grunn av noen slags vilkårlig beslutning fra Guds side. Og når det er en "gjengjeldelse" på grunn av deres motstand mot Ånden, da er også Guds inderlige nidkjærhet for at de skulle bli frelst, grundig bevist. Da er menneskene selv helt klart skyld i at de går fortapt.

La deres øyne bli formørket, så de ikke ser. Det er dette som er selve saken, selve resultatet av alt det ordene foran taler om. For det Paulus har villet bevise med ord fra Skriften, er akkurat dette at de var forblindet, forherdet (v. 7). Også dette at deres bord skulle bli en snare og en felle for dem, det skjedde jo for at de skulle bli grundig bedøvet og forherdet. Og forblindelsen skulle være så markert at de ikke kunne se noen ting, slik det ble skildret i Jes 29: 11-12. Guds ord skulle bli som en forseglet bok for dem, som når en sier "Jeg kan ikke lese den, den er forseglet!". Av deres historie kan vi tydelig se hvordan en slik total forblindelse hadde falt over jødene. Med sine egne øyne så de Kristus gjøre så herlige underverk som ingen uten Gud kan virke. Likevel kunne de ikke vekkes opp til å tilbe og lyde ham. Fem tusen menn vitnet om hvordan han mettet dem alle med brødunderet i ørkenen. Oppvekkelsen av Lasarus var så åpenbart og stort et underverk at de fiendtlige prestene ville drepe ham, for at dette underet ikke skulle føre til at folk trodde på ham. Tegnene som skjedde da Kristus

døde var så veldige at høvedsmannen og de som stod rundt ham ble grepet av frykt og sa: "Sannelig, han var Guds Sønn!".

På tross av alt dette kunne de forherdede fiendene av Gud samme kvelden tale sammen om ham med uttrykk som "denne forførreren" o. l. (Mat 27: 63). I dag kan fortsatt jøder som har den aller største respekt for sin Bibel, lese i denne at det skal komme en som heter spire, og at "kongespir ikke skal vike fra Juda ... før fredsfyrsten kommer" (1Mos 49: 10 m. fl.). Og fremdeles ser vi de samme fornekte at han er kommet, selv om det nå også er lenge siden "kongespiret"/septeret vek fra Juda. Massevis av liknende eksempler viser hvor alvorlig og dypt denne forblindelsen går. Men vi ser jo samme tilstanden innenfor kristenheten. De som er forblindet har f. eks. akseptert alle bevisene på Bibelens guddommelige opprinnelse, så de fornekte ikke dette. Likevel ser mange av dem ikke en gang hvem Kristus er. Men for de fleste er tilstanden at de i frekk dristighet overser all den dom Bibelen uttaler over deres egen åpenbare ubotferdighet og syndige liv. Ja, de "farer med fred ned i dødsriket" (1Kong 2: 6) - for det er umulig at Guds egne ord skulle kunne svikte, så de skulle kunne slippe unna en dom som er Guds dom. Her ser vi hvordan forblindelsen til og med fører menneskene inn i et så frekt og hardt overmot.

og la alltid deres rygg være bøyd, dvs. under tyngden av trelldom, uro og nød. Så de blir avmektige, så "deres hofter alltid svikter" (slik ordene lyder i selve Salmen). De vil jo ikke ta imot Kristi gagnlige åk (Mat 11: 30), men velger i sin vantro å trelle under trelldommens åk av lovens bud og krav (Apg 15: 10, Gal 5: 1). Så la dem da også straks selv bli slike plagede trelle, - så lenge de ikke vender om til Herren, han som kjøpte dem fri. Vi ser "gjengjeldelsen" i alt dette. Fordi de "elsket mørket framfor lyset" (Joh 3: 19), så ble Guds rettferdige dom over dem at øynene deres totalt skulle formørkes. De ville jo ikke høre ham som var kommet for å "sette trelle fri", og som sa: "Hvis Sønnen gjør dere fri, da blir dere virkelig fri". Dermed ble Guds dom at deres rygg alltid skal tynges ned og bøyes under er uutholdelig åk, både lovens og forherdelsens åk med alle sine plager. Og slik ser vi jødernes tilstand bare fortsetter å være, uansett alt det de har lidd gjennom den lange tiden som er gått etter at de forkastet Kristus. Men slik må det jo også være, når forblindelsen var en Guds dom, slik apostelen nå har bevist med ord fra Skriften.

Dette er så alt sammen "skrevet ned til advarsel for oss" (1Kor 10: 11). Herren er til alle tider den samme. Og vi har nå sett at der er en "grunnlov" som gjelder for hvordan han steller med menneskene. Vi ser at der han har vist sin store nåde, og latt sitt lys skinne klart fram, men hvor alt blir uten frukt, ja, blir bare foraktet, der er hans rettferdige vrede i samme grad stor. Vi ser at straffen for den synden at de ikke åpner seg for hans kallende nåde, består i at han trekker den kallende nåden tilbake, og overlater menneskene til en forblindelse, en forherdelse. Måtte vi da først og fremst huske på at jo større den nåden er, som blir tilbudt, men så forkastet av menneskene, jo større blir Guds vrede over dem! Når Herren Kristus roper ut sitt "Vé" over de byene hvor han hadde gjort de aller største gjerningene, og de likevel ikke omvendte seg, så ser vi hvordan dommens strenghet settes etter graden av det lys og nåde han hadde vist hver enkelt av byene (Mat 11: 20-24). Følgen av dette må nødvendigvis bli at vi kristne, som får ha evangeliets lys i sin største klarhet, vi må

også regne med at den aller største Guds vrede vil komme over oss, hvis vi likevel fortsatt blir værende i vår synd, vår vantro og ubotferdighet.

Dette gjelder først og fremst alle som bor i et kristent land, og som er blitt undervist i hele Guds ord. Men aller sterkest vil Guds dom ramme dem som Gud også på en spesiell måte har møtt med sin nåde, og hvor kallet likevel ikke har fått slippe til. Disse som har hatt spesielt god anledning til både å høre og se Guds rike i virksomhet. Som f. eks. har bodd på steder hvor Guds ord har vært forkynt i Ånd og kraft, og har sett sjeler bli omvendt. Ja, kanskje de har opplevd det i sitt eget hus, hvordan evangeliets sanne ord ble forkynt, og sett dets virkninger på sine nærmeste. Dommen over slike vil nok ganske visst bli aller hardest, hvis de etter alt dette står imot Guds kallende stemme, og bare blir værende i sin uomvendte tilstand.

For, la oss ennå en gang huske på hvordan Herren Kristus taler om de byene der de hadde forkastet et markert møte med ham. Han ropte straks ut et sterkere Vé over Korasin og Betsaida enn over Tyrus og Sidon. Men så vender han seg mot Kapernaum. Der hadde han bodd og forkynt mest, slik at den byen ble kalt "hans egen by" (Mat 4: 13, 9: 1). Da skjerpes dette Vé til den grad at han sier: "Og du, Kapernaum, som er opphøyet til himmelen, skal bli kastet ned til dødsriket. For dersom de mektige gjerningene som ble gjort i deg, hadde vært gjort i Sodoma, ville Sodoma blitt stående til denne dag. Men jeg sier dere at det skal bli lettere for Sodomas land på dommens dag enn for deg" (Mat 11: 23-24). Vi ser hvordan ansvaret og dommen forsterkes i samme grad som de har hatt et møte med Guds nåde, og likevel avvist det.

Nå har teksten vist oss at Guds vrede over denne synden fullbyrdes på den måten at han helt stille bare overlater menneskene i deres ubotferdige tilstand til å forherdes. Nå vekker og taler han aldri mer til dem. Og da er de forlagt. Da kan de aldri mer omvende seg til Gud, når han ikke lenger arbeider på dem.

Dette er så forferdelig at gudfryktige sjeler forskrekkes i sin innerste sjel. De blir redde for at de står overfor den samme dommen. For Gud har gitt dem et stort lys over sitt ord og sitt verk. Likevel føler de seg fortsatt så harde, så ulydige og troløse. Ofte frykter de for at de allerede er forherdet, eller at de snart kommer til å bli det. Dette tynger dem så de roper fra dypet av hjertet: Herre Gud, slipp meg ikke! Gud, ta ikke din Hellige Ånd fra meg! La heller alt annet vondt komme over meg, bare du ikke lar meg forblindes og forherdes! - Slike sjeler, som roper til Herren i denne frykt og beven, skal nettopp vite at denne frykten og dette sukket er det sikreste bevis på at de ikke er forherdet. I tillegg er også denne frykten og bønnen det beste middel mot forherdelse.

Men for å komme nærmere inn på dette vil vi ta opp et spørsmål som mange Guds barn kjenner på. De sier: Jeg kjenner at jeg frykter ikke synden alvorlig nok. Tvert imot kjenner jeg en sterk kjærlighet

til enkelte syndige ting. Er ikke da dette den ulydigheten som må føre til forherdelse? Eller kan vi regne med at et omvendt menneske aldri kan falle så dypt at de kommer under forherdelsens dom? La oss se alvorlig på dette spørsmålet! Først må vi holde klart for oss at de som en gang er blitt omvendt, selvsagt også kan falle fra. Det kan vi lese tydelig nok om i Heb 6: 4-8, 10: 26, Luk 11: 24-26, 2Pet 2: 20-22, og flere andre steder i Skriften. Derfor er det klart nok at selv benådede sjeler ennå alltid står i fare, så lenge de er på jorden. Djevelen går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke, verden omgir oss ennå med alle sine fristelser, og selv bærer vi ennå i oss et bedragerisk hjerte. Derfor inneholder også apostlenes brever så mange advarsler og formaninger til "de hellige", om at vi skal ta på oss Guds fulle våpenrustning, for at vi kan være i stand til å stå imot på den onde dag og bli stående inntil enden.

Hvis en kristen blir så sikker at han ikke tar Ordets advarsler til seg, men bare vil leve fritt, selv i det han vet er synd, - da står det ille til med den villige ånden. Det kan selvsagt være en tilfeldig sløvhet som han i redsel våkner opp av igjen. Men det kan også være en fristelse som han selv i sitt hjertes dyp forbanner, men hvor han likevel på nytt får denne selvsikre ånden som aldri lar seg advare. Da har ganske visst den villige ånden forlatt ham. En så ulykkelig utgang kan også den få som på nytt lar seg fange under trelldommens åk. Det kan være at han i oppgitthet trekker seg bort fra nådestolen, trøtner og gir opp all søking etter frelse. Eller han begynner å tilfredsstille seg med forskjellig kristelig aktivitet, men glemmer fordervet i hjertet. Da forvandles han til en fariseer. I alle disse tilfellene blir etter hvert den innvortes advarende Ånden helt stille, og forherdelsen inntar mennesket. Men husk det som allerede er sagt: Hvis dette mennesket ennå har en ånd som frykter for alt dette, som frykter for selvsikkerhet og all slags avvik fra Ordet, og hvor disse bekymringene driver ham til å rope til Herren om hans nåde og Ånd, da er dette det sikreste bevis på at du ikke er forherdet.

Vi må aldri glemme hva forherdelsens dom innebærer, nemlig at Gud aldri mer taler til oss med sin Ånd. Aldri mer tukter og vekker menneskene. Men tvert imot nå "utøser en dyp søvnens ånd" over dem. En sløvhetens ånd, så de hverken ser eller hører Gud taler til dem gjennom Ordet. Som nevnt tidligere, så er hjertets hardhet, blindhet og sikkerhet av tosidig art; den naturlige, den medfødte - eller det er skjedd gjennom Guds forherdelsens dom. Den førstnevnte sikkerheten og hardheten er det en mulighet for å bryte. Den sistnevnte kan aldri brytes. Mange som i dag er harde og sikre, kommer en gang til å bli vekket opp. Derfor er ikke enhver hardhet et bevis på at forherdelsens dom har rammet et menneske. Samtidig ser vi altså at det mennesket slett ikke er forherdet, som allerede kjenner frykten for forherdelsen, som kjemper mot sin hardhet natt og dag, og roper til Herren om hans miskunnhet. Vi skal huske på at Kristus og apostlene aldri med sin tale om forherdelse ville bekymre disse som dømte seg selv, som fryktet for Guds ord og ropte til Gud i sin nød mot alt vondt.

Og når det gjelder dette at du "ikke frykter alvorlig nok for synden", så må vi spørre: Hva er "alvorlig nok" for en kristen, når han forsøker å vurdere seg selv? Noe slikt finnes ikke! En våken kristen finner feil og svikt i alt som er i ham. Ingen våken sjel kjenner at noe er "rett" eller "alvorlig nok" hos ham. Og jo mer våken og gudfryktig han er, desto sterkere kjenner han på det gamle hjertets ugudelighet. At vi da også "kjenner på kjærlighet til syndige ting", så er det ikke noe annet enn at vi kjenner på

kjødets lyster og begjæringer. Men så lenge vi selv fordømmer disse syndige begjærene i oss, og disse bare driver oss til nådestolen for å søke forlatelse og utfrielse, så er alt dette bare den gamle kampen mellom kjødet og Ånden, og som kjennetegner dem som har Guds Ånd. Det er en kamp som nødvendigvis vil måtte oppstå der hvor både Ånden og kjødet begge er tilstede i samme menneske. Der må alltid kjødets begjæringer bli følbare, slik vi talte sammen om i gjennomgangen av kap. 7: 14 flg.

Kort sagt viser forherdelsens dom seg i at mennesket ikke lenger registrerer Åndens advarsler. Ser ikke lenger hva Ordet taler til ham, tar det ikke lenger til seg. Mens derimot det mennesket som selv sukker over all sin ondskap, men søker all sin hjelp hos Kristus, det mennesket har både hjerte, øyne og ører åpne. Det ser både sitt store forderv og Guds store nåde. Det mennesket er så visst ikke forherdet, men kan ennå nå frelst fram til himmelen, noe de som er forherdet ikke kan. Derfor har de all grunn til å fryde seg, og lovprise Guds miskunn. Men så lenge de ennå er på jorden, må de likevel "fryde seg med beven" (Sal 2: 11), våke og be, så de får beholde det de har, og ikke mister kronen. Gud, hjelp du oss selv til denne salige utgang på livet vårt! Bevar oss fra alt vondt! La heller alt vondt komme over oss, bare ikke forherdelsens dom! Slå oss heller, og tukt oss, du, bare du ikke forlater oss!